

[Lone Dybkjær.]

hele 9 punkts programmet, som jo i virkeligheden er det, sagen drejer sig om.

Jeg vil gerne sige, at det radikale venstre er indstillet på adgangsregulering af de videregående uddannelser. Vi finder, der er mange problemer i forbindelse med en sådan adgangsregulering, men vi er villige til at gå ind i et konstruktivt samarbejde om at få nogle af dem løst, og selvfølgelig helst dem alle sammen.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det ikke er af lyst, vi gør det. Vi har naturligvis som forudsætning, at uddannelse faktisk bør være en demokratisk rettighed, at det er noget af det, der kan være med til at skabe lighed mellem mennesker. Men det, der er sandheden i dag, er jo også, at vi ikke har et frit system. Vi har jo ikke fri adgang til universiteterne og de videregående uddannelser. Vi har adgangsbegrænsning nogle steder og ikke andre steder, og det giver naturligvis nogle forskydninger, som ikke er særlig hensigtsmæssige. Vi tror ikke på, at det er muligt i dag at skaffe midler til, at vi kan lave et totalt liberalt system.

For imidlertid at komme det så tæt som overhovedet muligt vil vi gerne lægge vægt på navnlig punkt 5 i 9 punkts programmet, det punkt, der omhandler erhvervs- og studievejledningen. Vi finder, at det er et af de steder, hvor man virkelig for alvor og med det samme må sætte ind, sådan at man allerede nu giver de 16—19-årige virkelige oplysninger om, hvilke erhvervsmuligheder der er senere. Det er naturligvis ikke noget rart tidspunkt at skulle gøre det på. I en arbejdsløshedssituation med 150.000 er det noget, der vil skabe alvorlige problemer.

Jeg var glad for undervisningsministerens bemærkninger om, at vi skulle se det hele i en sammenhæng, og at undervisningsministeren i sin tale gjorde rede for det, men jeg er som sagt ked af, at vi ligesom får dette ene isolerede punkt til debat.

Jeg vil i øvrigt først sige noget om adgangsregulering og derefter komme med nogle mere principielle betragtninger.

Jeg havde gerne set, at vi, inden vi havde skredet til en vedtagelse om denne adgangsregulering, først havde været enige i nogle grundlæggende principper. Det er muligt, at det er meget vanskeligt at komme igennem med sådan en måde at beslutte på her i fol-

ketinget, men jeg synes, det havde været rart. Jeg vil godt nævne de punkter, jeg ville lægge vægt på.

For det første enighed om kriterierne. Hvad er det for kriterier, vi vil adgangsregulere efter? Jeg finder, det er meget betænkeligt, hvis vi begynder at adgangsregulere efter studentereksamens karakterer. Jeg tror, det vil give en alvorlig afsmitning nedadtil i gymnasiet og videre ned i folkeskolen. Det vil ligesom modarbejde nogle af de principper, vi hele tiden har lagt til grund for vores arbejde med folkeskolen og videre i det grundlæggende uddannelsessystem.

Hvis man imidlertid beslutter sig til at lade studentereksamen være et af udgangspunkterne for adgangskriterierne, så mener jeg, det er nødvendigt, at man etablerer en yderligere adgangsmulighed, som man f. eks. har haft det på Danmarks tekniske højskole og Danmarks Ingeniørakademi, sådan at man har ligesom en chance til, og sådan at man i hvert fald kan formindske afsmitningen. Men grundlæggende er vi kede af, hvis det er den adgangsmetode, der vil blive valgt. Vi vil langt foretrække, at det bliver længere henne i studiet, selv om vi naturligvis også kan se de problemer, der er forbundet med det.

Vi er enige med regeringen i, at det skal være en flerhed af kriterier, og at det ikke udelukkende skal være karakterer, og man kan f. eks. tænke på erhvervsarbejde forud for studiet. Problemerne med erhvervsarbejde er imidlertid velkendte, ikke blot på grund af vores arbejdsløshedssituation, men navnlig fordi fagorganisationerne, interesseorganisationerne, ikke hidtil har været særlig villige til at indgå i forhandlinger om dette spørgsmål. De uddannelser, der har forsøgt at få praktikpladser, det har ganske vist været relevante praktikpladser for studiet, har haft meget vanskeligt ved det. Derfor er det ikke sikkert, at vi i virkeligheden kan komme i gang med dette område, selv om det ville være ønskeligt.

Det andet princip er, at jeg mener, vi burde have fastlagt en ramme og fordelingen i denne ramme. Det ville have været rart, hvis vi ligesom havde kunnet komme ind på denne her diskussion, men det glæder mig, at det vil komme ret hurtigt.

Det tredje punkt, og det er nok så vigtigt, er spørgsmålet om de alternative uddannel-